Lietas Nr. C26199716
Lietas arhīva Nr. C-1997-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2016. gada 28.novembrī

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā: tiesnese S.Rūtena-Laizāne

izskatīja rakstveida procesā Rēzeknē, Dārzu ielā 24, civillietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, maza apmēra prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 12.jūlijā /pers. A/ Rēzeknes tiesā cēla maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgo bērnu /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai.

Prasības pieteikumā (l.l.4.-5.) norādīja, ka bērni atrodas prasītājas aizgādībā. Atbildētājs bērnus materiāli neatbalsta. Prasītāja bērnus materiāli nodrošina viena. Atbildētājs tikai sola, ka atbalstīs bērnus, bet nav materiāli palīdzējis.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 15.01.2013. noteikumu Nr. 37 "Par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu, Civillikuma 179.pantu, prasītāja lūdza tiesu piedzīt no atbildētāja /pers. B/ prasītājas labā uzturlīdzekļus, sākot no prasības iesniegšanas dienas ik mēnesi 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas /pers. C/ un /pers. D/ labā un pēc bērnu 7 gadu vecuma sasniegšanas 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas.

2016.gada 15.jūlijā Rēzeknes tiesa nosūtīja atbildētājam uz viņa deklarēto dzīvesvietu prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu, paskaidrojuma veidlapu un procesuālo tiesību izskaidrojumu, uzdodot viena mēneša laikā sniegt tiesai rakstveida paskaidrojumu (l.l. 15.). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, 2016.gada 15.jūlijā tiesa pusēm rakstveidā izskaidroja viņu procesuālās tiesības, informēja par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, izskaidroja tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim (l.l. 14.-16.). Noraidījumi tiesas sastāvam nav pieteikti. Atbildētājs nav iesniedzis Rēzeknes tiesā rakstveida paskaidrojumu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}, 250.^{26} pantu, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Nav saņemts lūgums lietu izskatīt tiesas sēdē, un atbilstoši minētajā likumā noteiktajam tiesa nolēma izskatīt civillietu rakstveida procesā. Tiesa 2016.gada 5.septembrī nosūtīja pusēm paziņojumu par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā un paziņoja datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā (l.l. 25.).

Tiesas dokumenti atbildētājam tika piegādāti Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteiktā kārtībā uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, kur tai ir jābūt sasniedzamai, līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu, uzskatāms, ka atbildētājam ir paziņots par procesuālās darbības laiku un vietu un par attiecīgo dokumentu saturu, un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu. Dokumentu paziņošanas faktu pats par sevi neietekmē tas, ka dokumenti ir nosūtīti atpakaļ tiesai, jo atbildētājs nebija sastopams deklarētajā dzīvesvietā un uz pasta uzaicinājumu mēneša laikā neieradās pastā saņemt sūtījumu (l.l.17., 26.) Tiesas ieskatā minētais apstāklis nekavē lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Novērtējot lietā esošos pierādījumus to kopumā, tiesa uzskata, ka prasītājas maza apmēra prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi tālāk minēto apsvērumu dēļ.

Konstatēts, ka /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, ir prasītājas un atbildētāja nepilngadīgie bērni, ko pierāda dzimšanas apliecību kopijas (l.l. 10., 11.). Uz lietas izskatīšanas dienu /pers. C/ ir 6 gadi, /pers. D/ 5 gadi. Bērni dzīvo kopā ar prasītāju, ko pierāda Balvu novada bāriņtiesas izziņu kopijas (l.l. 7.-9.).

Civillikuma 179.pants nosaka: pirmā daļa-vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa; otrā daļa-pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem; piektā daļa - minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 15.01.2013. noteikumi Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" (kas ir spēkā no 18.01.2013.) nosaka: 1. Noteikumi nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam; 2. Katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: 2.1.katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; 2.2.katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ar Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumu Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros noteikta 370 *euro*. Noteikumi stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī.

Prasītāja prasības pieteikumā norādīja, ka atbildētājs nesniedz materiālo palīdzību bērnu uzturēšanai. Atbildētājs tiesā nav iesniedzis nekādus

rakstveida pierādījumus, kas apstiprinātu, ka viņš sniedz regulāru materiālu palīdzību ik mēnesi vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā. Tādējādi konstatējams, ka atbildētājs nepilda savus vecāka pienākumus, kas noteikti Civillikuma 177.pantā un 179.panta pirmajā, otrajā, piektajā daļā, kā arī Ministru kabineta 15.01.2013. noteikumos Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Prasītāja pieprasīja no atbildētāja uzturlīdzekļus bērniem minimālajā apmērā atbilstoši bērnu vecumam, kurus atbildētājam, saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu un minētajiem Ministru kabineta noteikumiem, ir pienākums nodrošināt neatkarīgi no atbildētāja spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa.

Neskatoties uz to, ka lietas izskatīšanas laikā nav konstatēts atbildētāja materiālais stāvoklis, tiesa uzskata, ka šajā gadījumā nav vērtējams pušu ienākumu apmērs, jo prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā, kurus ir pienākums maksāt neatkarīgi no ienākumu apmēra un materiālā stāvokļa katra bērna vecākam.

Tiesa uzskata, ka, ievērojot bērnu intereses, uzturlīdzekļu piedziņa ir uzsākama no prasības celšanas dienas tiesā, t.i., no 2016.gada 12.jūlija.

Līdz ar minēto un ievērojot nepilngadīgo bērnu intereses, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma un no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenami uzturlīdzekļi nepilngadīgā bērna /pers. C/ uzturēšanai 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā dienas – 2016.gada 12.jūlija, līdz /pers. C/ 7 gadu vecumam un 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas par laika periodu no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai. No atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenami uzturlīdzekļi nepilngadīgā bērna /pers. D/ uzturēšanai 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā dienas – 2016.gada 12.jūlija, līdz /pers. D/ 7 gadu vecumam un 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas par laika periodu no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai. Ja pēc pilngadības sasniegšanas bērns vēlas saņemt uzturlīdzekļus pats, viņš ir tiesīgs celt tiesā attiecīgu prasību.

Civilprocesa likuma 72.panta pirmā daļa noteic, ka spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus (civilprocesuālā rīcībspēja) ir pilngadīgām fiziskajām personām. Atbilstoši Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.novembra spriedumam lietā SKC-2885/2015 un Civilprocesa likuma 72.pantam, uzturlīdzekļu piedziņas termiņš nosakāms līdz bērna pilngadības sasniegšanai, jo līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai vecāki attiecībā pret bērnu veic likumiskā pārstāvja funkcijas. Likumiskā pārstāvība izbeidzas, bērnam sasniedzot 18 gadu vecumu. Minimālais uzturlīdzekļu apmērs atbilstoši minētajiem Ministru kabineta noteikumiem ir noteikts bērniem līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai. Tādējādi savu uzturlīdzekļu saņemšanas tiesību realizēšana pēc pilngadības iestāšanās bērnam jāveic pašam.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvota saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, valsts nodeva no atbildētāja ir piedzenama valsts ienākumos, un tās apmērs, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu, sastāda 333 *euro*: 25 % no 370 *euro* = 92,50 *euro* x 2 x 12 mēn. = 2220 *euro*; valsts nodeva (15 % no prasības summas) ir aprēķināta 333 *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi. No lietas materiāliem – ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistīto izdevumu uzziņas redzams, ka tie šajā lietā kopsummā ir 6,28 *euro*, līdz ar ko šie izdevumi valsts labā piedzenami no atbildētāja.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 333 *euro* apmērā, kā arī, atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz sprieduma taisīšanas dienu sastāda 6,28 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam, atbildētājam daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 204.[1] pantu, 250.[25] , 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ maza apmēra prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai 92,50 *euro* (deviņdesmit divu *euro* un 50 centu), bet ne mazāk kā 25 % (divdesmit piecu procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā - 2016.gada 12.jūlija līdz /pers. C/ 7 gadu vecumam, un 30 % (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no dienas, kad /pers. C/ sasniegs 7 gadu vecumu, līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai 92,50 *euro* (deviņdesmit divu *euro* un 50 centu), bet ne mazāk kā 25 % (divdesmit piecu procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā - 2016.gada 12.jūlija līdz /pers. D/ 7 gadu vecumam, un 30 % (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no dienas, kad /pers. D/ sasniegs 7 gadu vecumu, līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Uzturlīdzekļu samaksa veicama /pers. A/ norēķinu kontā /konta numurs/, AS "SEB banka".

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu par uzturlīdzekļu piedziņu 333 *euro* (trīs simti trīsdesmit trīs *euro* un 00 centus) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,28 *euro* (sešus *euro* un 28 centus).

Atbildētājam /pers B/ noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ja spriedums tiek izpildīts labprātīgi, atbildētājam minētajā termiņā jāiesniedz Rēzeknes tiesā maksājumu dokumenti par sprieduma izpildi par piedzītās valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts budžetā.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums – 2016.gada 28.novembris.

Tiesnese S.Rūtena – Laizāne